

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 188 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,840 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 320 คน ซึ่งมีวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซี่ (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2549 : 50 – 51) โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เพื่อคัดเลือกให้เหลือกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 320 คน

ขั้นที่ 2 จัดทำบัญชีรายชื่อโรงเรียนทั้งหมด 160 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 ใช้โรงเรียนทั้งหมด 160 โรงเรียนเป็นหน่วยในการเลือกครูมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัย โรงเรียนละ 2 คน

ขั้นที่ 4 สุ่มเลือกครูในแต่ละโรงเรียน ๆ ละ 2 คน โดยวิธีการจับฉลากให้ได้จำนวนรวมทั้งสิ้น 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะและองค์ประกอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครู โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน รูปแบบคำถามเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ (Check – list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 รูปแบบของคำถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ รวม 60 ข้อ ดังนี้ 1) ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ จำนวน 12 ข้อ 2) ด้านการมีแบบแผนความคิด จำนวน 12 ข้อ 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน จำนวน 12 ข้อ 4) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จำนวน 12 ข้อ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ จำนวน 12 ข้อ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงหรือบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงหรือบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงหรือบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงหรือบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงหรือบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อนำผลการศึกษา มาสร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม และความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 130) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระของข้อคำถามกับเนื้อหา แนวคิด หลักการที่ต้องการวัด (Index of objective congruence : IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.6 – 1.0 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 151) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 115 – 117) และปรับปรุงข้อคำถามตามผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.98

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาพร้อมด้วยแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ทุกสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ครูในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 11 – 30 พฤศจิกายน 2556 ในจำนวนแบบสอบถามที่ส่งทั้งสิ้น 320 ฉบับ ได้รับคืน 301 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.06 ในจำนวนนี้มีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 301 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับมาจัดกระทำ โดยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแต่ละฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วทำการลงรหัส (Coding) เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 วิเคราะห์บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ ธานินทร์ สิลป์จารุ (2549 : 76 – 77) ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับ มาก
- 2.50 – 3.49 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยการทดสอบค่าที (t – test)